

1. Tantárgyelem neve:	Környezeti nevelés és módszertana II.	Kreditértéke:	2
Tantárgyelem besorolása:	kötelező		
A Tantárgyelem elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, "képzési karaktere":		elmélet (%):	60
		gyakorlat (%):	40
A tanóra típusa:		gyakorlat	
óraszám, az adott félévben:	10		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: beszámolók			
A számonkérés módja:		gyakorlati jegy	
A tantárgyelem tantervi helye (hányadik félév):	3		
Előtanulmányi feltételek:	Környezeti nevelés és módszertana I.		
Tantárgyelem-leírás:			
<ul style="list-style-type: none"> • Az élet kialakulásának áttekintésével azon környezeti feltételek felidézése, amelyek hatással vannak az élő anyag kialakulására és működésére. Az élet kialakulása. Az evolúció alapjai. • Az óvodai környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek tartalmának közvetítéséhez szükséges növény- és állattani ismeretek, és azok alkalmazási készségének és képességének kialakítása. • Növénytani és állattani ismeretek. A biológiai szerveződés szintjei. Egyed alatti szerveződés szintek. A sejtes szerveződés szintje: speciális, csak növényi sejtekre jellemző sejtalkotók. A szöveti szerveződés szintje: növényi szövetek, állati szövetek (a hámszövet módosulatai). A szervek szerveződési szintjei: a gyökér, a szár, a levél, a virág, a termés. Módosult szervek és azok feladatai. Az óvodában megfigyelhető természeti jelenségek sejtani, szövettani magyarázata (lombszíneződés, túske, tövis, a gyümölcsök hamvassága, az állatok kültakarója, kételtűek, hüllők színváltozása, szőr, toll). • Az élővilág törzsfajlódása: a gombák országa, a növények országa, az állatok országa (az egyes rendszertani kategóriák jellemzői), az óvodai környezeti nevelés folyamatában előforduló növény- és állatfajok rendszere: növények: mohák, harasztok, nyitva- és zárvatermők; állatok: férgek, puhatestűek, ízeltlábúak (kültakaró, testfelépítés, mozgás, táplálkozás, szaporodás). • Élmény alapú tapasztalatok biztosításával az óvodai nevelő munkához alapvető növény- és állatélettani jelenségek megismertetése. Alapvető élettani jelenségek a növények és az állatok világában: az anyagcsere. A növények, növényrészek anyagcsere folyamatainak megfigyelése, kísérletek végzése. A rügyek légzése, a csírázó magvak légzése. A növekedés és a fejlődés. A csírázás folyamatának és feltételeinek megfigyelése. Kísérletek – csírázás folyamata, a csírázás külső feltételeinek vizsgálata. A növényrészek hajtásának megfigyelése. Kísérletek – vékony gyökerű növények hajtása, hagymás növények hajtása, egyéb évelők hajtása, fák és cserjék hajtása. A mozgás. A növények ingerlékenysége: a növények helyzetváltoztató mozgásainak megfigyelése. Kísérletek – pozitív és negatív geotropizmus megfigyelése, a tigmotropizmus megfigyelése, a fotonasztia és a termonasztia megfigyelése. Az élettani jelenségek óvodai bemutatásának és vizsgálatának metodikai kérdései: az összehasonlítás, a megfigyeltetés, a tapasztalatok összegzése, általánosítása. Az élőlények közvetlen megfigyelése a Margitszigeten. • A biológiai ismeretek feldolgozása során készségek és képességek fejlesztése. • Az etológiai ismeretekkel az állatok szeretetének mélyítése, élményalapú óvodai tevékenységek szervezéséhez szükséges képességek fejlesztése. Etológiai alapismeretek, alapfogalmak. Nyitott és zárt genetikai programok, az állatok viselkedésformái: létfenntartás, szaporodás és szociális viselkedés. Az óvodás gyermekekkel megfigyelhető magatartási formák metodikai kérdései. • Az etológiai ismeretek feldolgozása során készségek és képességek fejlesztése. 			

- Az élővilág szeretetének, megbecsülésének alakítása szempontjából az óvodai környezeti nevelésben legfontosabb (az óvodás gyermek környezetében leggyakrabban előforduló) növény és állatfajok élményszerű megismertetése az óvodás gyermekekkel (a mező, a vizek, a vízpartok, a zöldséges- és gyümölcsöskertek növényei és állatai).

KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Fejes Erzsébet–Kanczler Gyuláné (2003): A természet ünnepei. Kincs Kiadó, Szombathely.
2. Dr Szurdoki Erzsébet Piroska (2021, szerk.): Természetismeret II. Biológia az ELTE TÓK hallgatóinak. ELTE TÓK, Természettudományi Tanszék.
3. Kanczler Gyuláné, Bauer Zita, Vitályos Gábor Áron (2018, szerk.): Növény- és állatismeret az ELTE TÓK hallgatóinak. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Természettudományi Tanszék, Budapest.
4. Dr. Vitályos Gábor Áron (2019, szerk.): Az óvodai környezeti nevelés módszertana. ELTE TÓFK, Budapest.
5. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 2012.
6. 6. Természetbúvár folyóirat cikkei, tanulmányai (tanévenként az oktatók által kijelölve)

AJÁNLOTT IRODALOM

1. Bihariné Krekó Ilona–Kanczler Gyuláné (1997): A környezeti nevelés és az óvoda-iskolakert kapcsolata. ÖKO-Fórum Alapítvány, Budapest.
2. D. Aichele/M.Golte-Bechtle (1999): Mi virít itt? Virágkalauz. Cicero Kiadó, Budapest.
3. Endrédi Lajos (2002): Biológiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
4. Veress István (2000, szerk.): Pannon enciklopédia. Magyarország állatvilága. Dunakanyar.

TUDÁS

A hallgatók

- rendelkeznek azokkal a korszerű, elméletileg megalapozott biológiai ismeretekkel, amelyek birtokában alkalmasak a 3-7 éves gyermekek környezeti nevelésére, a környezet (természettudományos módon való) megismeréséhez szükséges készségek és képességek eredményes fejlesztésére;
- a környezeti neveléshez, a fenntarthatóságra neveléshez szükséges, elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, felismeri környezetének összefüggéseit;
- alapvető ismeretekkel rendelkezik a természetes fás társulások élőlényeivel kapcsolatban, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait;
- tudatában van az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegével;
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük élőlényeit, azok jellemzőit.

KÉPESSÉG

A hallgató

- képes az óvodai természettudományi nevelés folyamatában az óvodás gyermek számára a növényekkel és állatokkal kapcsolatos ismereteket átadni;
- képes pozitív érzelmi viszonyba kerülni az élőlényekkel, tisztelik azokat;
- képes hazánk jellegzetes növény-, és állatfajainak felismerésére és jellemzésére.
- rendelkezik azon készségekkel és képességekkel, amelyek birtokában széleskörű élményalapú tapasztalatokat tudnak biztosítani az óvodás gyermekek számára az élőlények felépítéséről, életjelenségeiről;
- ismerik a házi és vadon élő állatok alapvető viselkedési formáit;
- rendelkezik ezen ismeretek átadásának képességével.

ATTITÚD

- A környezet megismerése közben formálódik a hallgató környezethez fűződő pozitív viszonya, megfelelő magatartása, belsővé teszi annak értékeit.
- Fontosnak tekinti a kisgyermekek segítségét környezetük minél jobb megismerésében.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

A hallgató

együttműködik társaival, tiszteletben tartja mások munkáját;

fontosnak tartja a differenciált nevelés alapelveit, a természettudományos képességfejlesztés folyamatában eredményesen tudja az adott gyermekközösség és az egyéni fejlesztés által kívánt módon alkalmazni azokat.

A tantárgyelem felelőse

Név:

Bauer Zita ???

Beosztás:

mestertanár ???

Tudományos fokozat: